

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 333

ויקהל | דרכי קנין חלקי הנרנח"י

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

1. כחו של יחיד
9. ציווי עשיית המשכן - הוא לכל הדורות
11. שלשה סוגי יריעות
12. הכיסוי השני - יריעות עיזים
13. הכיסוי השלישי - מכסה האוהל
14. סדר הקמת המשכן
15. המאור שבה מחזיר למוטב
19. אסור לחיות חיים 'סטטיים'!
21. חמשת חלקי התורה
27. העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

הדפסת והדפנת ספר מודיע ודבני דרב יודם נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת ד"גש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת ויקהל

כחו של יחיד

'אל תקרי 'יהודי', אלא יחיד! 'איש יחיד היה בשושן הבירה!¹
אחד, מול כולם.

כולם משתתפים במשתה אחשוורוש, והוא מזהיר ומתריע.

כולם כורעים ומשתחווים להמן, והוא לא קם ולא זע.

כולם נבוכים ואובדי עצות, והוא מוביל מהלך של תשובה, צום שלש יממות, קבלת התורה מחדש. הוא, לבדו, מחולל מהפך -

'אל תקרי 'יהודי', אלא יחיד! - הערב רב חוגג סביב העגל, המונים עומדים בידים רפות. מופיע משה רבינו, שובר את הלוחות. מקבץ את בני

בספר מעיין המועד (פורים - עמוד רצג) לגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א, נכתב כך:

זכרון נעורים. בית המדרש הקטן טובל באפלולית, המפה הלבנה הפרושה על השולחן הארוך בולטת בלובנה. כך גם זקנו הלבן של הרבי, היושב בראש השולחן, וממקד אליו את כל המבטים.

מוצאי שבת 'זכור', הרבי מקלויזנבורג זצ"ל מאריך בשולחנו, בסעודה השלישית. נושא דברים בסערת רגשות: "איש יהודי הֲיָהּ בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּיָּרָה" (אסתר ב, ה), ואמרו במדרש (אסתר רבה, פרשה ו - אות ב):

מעין החכמה

אלא, אמר הגה"צ רבי יחזקאל לוויןשטיין זצ"ל, בכל שושן היו שני אנשים, שְׁנַיִם שידעו מה רצונם וחתרו בלי לאות להגשימו. זה לטובה, וזה לרעה. מרדכי, והמן. **השאר, היו כבשים...**

'איש' זה המנצל את הכחות בהם חננו ה' יתברך.

1. על הכתוב: "לְעֵשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ" (אסתר א, ח), אמרו בגמרא (מגילה יב.): לעשות כרצון מרדכי והמן. מרדכי, דכתיב: "אִישׁ יְהוּדִי" (אסתר ב, ח), והמן: "אִישׁ צַר וְאוֹיֵב" (שם ז, ו). וקשה והלא המשתה היה לכל בני שושן (ולא רק למרדכי והמן)?

'אל תקרי יהודי, אלא יחיד' - דור דור ודורשיו, דור ויחידיו. השופט אשר יהיה בימים ההם, המשיב לב ישראל לאביהם שבשמים. 'ברם זכור אותו האיש לטוב ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכחה תורה מישראל', כשתיקן את תלמודי התורה בישראל - פעלו של יחיד.²

'אל תקרי יהודי, אלא יחיד' - 'בתחילה כשנשתכחה תורה מישראל, עלה

לוי, כותת את העגל, מעתיר בעד העם, מבטל גזירת ההשמדה ומוריד לוחות שניים - פעלו של יחיד.

'אל תקרי יהודי, אלא יחיד' - רבים נוהים אחר בנות מדין, ומודחים לעבודת בעל פעור. הזקנים בוכים, ידי משה מתרשלות, זמרי מקרב את המדינית, מתריס במשה. קם פינחס ועושה מעשה. עוצר את המגפה ומונע כליה - פעלו של יחיד.

מעין החכמה

ביומו האחרון בארץ החליט אותו איש עסקים לספק את יצר הסקרנות שלו, ולנסוע לעירם של חמומי המוח, הסחטנים, המסוכנים.

הוא עצר מונית, וביקש להגיע לבני ברק.

'לאיזה רחוב', שאל הנהג.

'לא משנה' - ענה האיש - 'אני ממילא לא מכיר שם שום רחוב. אני רק רוצה להעיף מבט על אנשי העיר, לא משנה לאן תביא אותי.'

לקח אותו הנהג לרחוב חבקוק, ליחודי (תי"ת) קרלין.

למה? לאלקים הפתרוניים.

נכנס איש העסקים ליחודי, פתח את דלתה של אחת הכיתות הנמוכות, ושאל את הרבי'ה המופתע: 'אפשר להיכנס?'

הרבי'ה ענה: 'בהחלט, כן.'

בכבוד רב הוצע לו כסא, ואיש העסקים התיישב. הרבי'ה היה נבוך. איש לא הכין אותו לבואו של אורח מצוחצח ויוצא

2. יהושע בן גמלא שחי בתקופת בית המקדש השני הוא אשר הקים את תלמוד התורה הראשון בעולם. יהושע בן גמלא זכה להקים את הדבר חשוב והיקר ביותר בעיני ה' יתברך, את הדבר שמהווה את העמוד השדרה של כלל ישראל. וכאן נעצור ונספר:

סיפר הגה"צ הרב שלמה לוויןשטיין שליט"א (ומתוק האור - מעמד הר סיני, עמוד תקסז), וז"ל:

ביום ראשון, י' באייר תשע"ד, הגיע לבני ברק איש עסקים חילוני, שמקום מושבו בחו"ל.

למה הוא הגיע?

מה חיפש חילוני מובהק, 'חוצניקי', בעיר התורה והחסידות?

האמת היא, שהוא חיפש את ההסתה.

זמן מה לפני כן, הגיע איש העסקים הני"ל לארץ ישראל, לרגל עסקיו. מיודעיו ומכיריו סיפרו לו על העיר בני ברק, ששם חיים אנשים 'מסוכנים, חמומי מוח, סחטנים...'

היו עוד תארים, שהוצמדו על ידי חבריו של האיש לאנשי בני ברק, כמיטב הלקסיקון הקלאסי.

מסילות אל הנפש

פרשת ויקהל - כחו של יחיד

תורה מישראל, בהרבצת התורה שלו - פעלם של יחידים.

'אל תקרי יהודי', אלא יחיד - כשהגיע הרמב"ם למצרים, מצא שם בורות מדהימה ונהייה בכמה דינים חמורים שבחמורים אחרי עיוותי הקראים, 'עד שהחרים בספרי תורה בכל בתי כנסיות והעמיד הדת על תילה' (פאר הדור - סימן קנב), והפך את ארצו למטרופולין של תורה. פעלו של יחיד.

'אל תקרי יהודי', אלא יחיד - רבינו משה מקוצי זיע"א סבב בקהילות

עזרא מבבל ויסדה. חזרה ונשתכחה, עלה הלל הבבלי ויסדה. חזרה ונשתכחה, עלו רבי חייא ובניו ויסדוה' - פעלם של יחידים.

'אל תקרי יהודי', אלא יחיד - כשהרג ינאי המלך את כל החכמים, לא נשתיירו אלא רבי שמעון בן שטח ורבי יהושע בן פרחיה, והעמידו תורה בישראל. כשהרג הורדוס את כל החכמים, נותר רק **בבא בן בוטא**, והעמיד תורה בישראל.

רבי חנינא אמר, שאילו נשתכחה חלילה תורה מישראל, היה מחזירה בפלפולו. **ורבי חייא הגדול** עשה שלא תשתכח

מעין החכמה

לתחומי בני ברק, סביר שיסחטו ממני תרומות לארגונים שונים ומשונים. באתי לראות את הסחטנות ואת ההתלהמות, אבל מצאתי פה טוהר, שכבר אבד מן העולם. כלומר, חשבתי שכבר אבד הטוהר הזה מן העולם, ופתאום מצאתי אותו כאן. פשוט, החברים שכחו לספר לי על זה'...

'אני לא בן אדם תמים' - המשיך איש העסקים ואמר - 'הרבה ארגונים ומוסדות בחו"ל ובישראל כבר ניסו להשיג ממני תרומות, והציגו בפני תדמית יפה והוקמנית. אבל אני לא הלכתי שולל אחריהם. כאן אני מוצא, להפתעתי, את הדבר האמיתי'...

הוציא איש העסקים צ'ק, ורשם לפקודת 'יחזר' שמונה עשר אלף דולר. והבטיח: 'זו רק ההתחלה. אני צריך לחזור לביתי, אבל אשוב לבקר ולסייע, כאן ובעוד מקומות בבני ברק, לפי הדרכתך'...

דופן כזה, והוא לא ידע מה עליו לעשות. הוא הציע לילדים לשיר 'שלום עליכם'.

למה 'שלום עליכם'? גם לרביה אין תשובה.

הילדים החלו לשיר, כשהרביה שר אתם. כמקובל, הרביה, איש חסידי, עצם את עיניו ושר בדביקות. הילדים שרו בתום ובהתלהבות. כשפקח הרביה את עיניו, הוא נדהם - האורח נעלם!

יצא הרביה מהכיתה לחפש אחר האורח המוזר, ומצא אותו מתמוגג בבכי בפרוודור. נבחל הרביה, ושאל במבוכה: 'מה קרה? האם פגענו בך באיזה שהוא אופן, שלא במתכוין?'

ענה לו איש העסקים: 'אני לא מבין. יש עוד טוהר כזה בעולם?! אתם ריגשתם אותי עד עמקי הלב. אני לא ידעתי מה זה בני ברק. הזהירו אותי, שהאנשים כאן חמומי מוח ומסוכנים. אמרו לי, שאם אכנס

מהפכה כבירה במדינה כולה. כך **הבעל שם טוב** בתנועת החסידות, **רבינו ישראל מסלנטר** בתנועת המוסר. **שרה שניידר** ע"ה ביסוד 'בית יעקב'. פעלם של יחידים.

וכן בכל דור ודור.

המשיך הרבי מקלויזנבורג וסיפר: בימי אברכותו, הגיע **הסבא משיפולי** זיע"א לישוב זלוטופולי, ומצא שם בורות עצומה. התושבים עמלו בפרך

ספרד, השמיעם תוכחות וגדר פרצות, והעיד שסייעו מן השמים, ולפני בואו היו מתרחשות רעידות אדמה ואסונות טבע, ואנשים חלמו חלומות בעתה, כדי להרעיש הלבבות, להכניס לתשובה.³ פעלו של יחיד.

כשהגיע הגה"ק **רבי שמשון רפאל הירש** זיע"א לפרנקפורט, מצא בה אחת עשרה משפחות שומרות שבת, וחולל

מעין החכמה

מעיד: 'נתתי את פני לסדר בעל פה המצוות, כל מצוה ומצוה כמאמרה, יסודות המצוה ולא חילוקיה, למען לא אשגה בתוכחתה'.

והנה, דרשותיו של רבי משה מקוצי נשאו פירות, עד כדי כך שבשנת ד'תקצ"ו (1236) כאשר התרחש אירוע עולמי שהשאיר אחריו רושם בל ימחה, לא ברור אם זו היתה רעידת אדמה גדולה או נפילת מטאור וכדומה, ניצל זאת רבי משה בכדי לעורר את כל העם לתשובה, וכפי שהוא מספר (סמ"ג - מצוות עשה, סוף מצוה א):

'ובשנת תתקצ"ו הייתי בספרד להוכיחם, ואימץ הקב"ה זרועותי בחלומות היהודים, ובחלומות הגויים, וחזיונות הכוכבים, ויט עלי חסדו, ותרגז הארץ, ותהי לחרדת אלקים, ועשו תשובות גדולות, וקיבלו אלפים ורבות מצוות תפילין מזוזות וציצית, וכן בשאר ארצות הייתי אחר כך, ונתקבלו דברי בכל המקומות'.

רבי משה מוסיף ומספר כי יהודים רבים אשר נישאו לנשים נוצריות, גירשו אותן וחזרו בתשובה שלימה... עיי"ש באורך.

3. במוסף 'קולמוס' (גליון 19 - עמוד 4) הובא מאמרו של הגאון הרב אלי שטרן שליט"א, וזה הוא:

רבינו משה מקוצי היה מגדולי חכמי צרפת ואחד ומחשובי בעלי התוספות. הוא ישב בעירו קוצי אשר בצרפת והרביץ תורה לרבים, עד שיום אחד החליט לצאת למסע נדודים ארוך בערי פרובינציה וספרד.

הסיבה למסעו היתה חיזוק הקהילות היהודיות בארצות הגולה, וכפי שהוא מספר: 'היתה סיבה מן השמים שאסבב בארצות להוכיח גלויות ישראל'. באותם ימים היה מצב היהדות במקומות רבים אליהם הגיע בכי רע, רבי משה היה נואם בחסד, עבר מעיר לעיר, ובכל קהילה אליה הגיע התעכב זמן מה וחיזק את היהודים המקומיים בקיום ושמירת המצוות. הוא ובדרשותיו לימד את הלכות התורה, ואימץ את לב השומעים לשמור על יהדותם בכל עוז.

תוך כדי כך גיבש רבי משה לעצמו את משנתו הברורה על תרי"ג המצוות, וכפי שהוא

כך, חוגר השטן נגדה כל כחו. וממילא התוקע בשופר מכריז עליו מלחמה, והשטן משיב מלחמה השערה. ולכן מובטח לו לתוקע שלא ישלים שנתו...

מה היו עושים? מתקבצים בראש השנה בבית חולה מסוכן, שהיה מוסר נפשו ותוקע בשארית כחותיו, ואכן היה מת באותה שנה...

ואם לא היו מוצאים חולה מסוכן, לא היו תוקעים, שהרי פיקוח נפש דוחה תקיעת שופר.⁴

לפרנסתם, היו טרודים מבוקר ועד ערב על המחיה ועל הכלכלה, וגייסו אף את בניהם לעזרה. לא זו בלבד שלא חשבו שהם זקוקים לרב, אף לא למלמד דרדקי. למשרה אחת היו זקוקים, למשרת שְׁמֵשׁ בית הכנסת. גם לכך לא בדחיפות. אבל כשהציע שמוכן הוא אף לתקוע בשופר בראש השנה - נרעשו וניאותו...

כי 'מלומדים' היו. וידעו, שהתקיעה בשופר מערבת את השטן. ואם

מעין החכמה

עקתיו דנפישין, לחול, חלילה וחס, על ראשיהם של תושבי זלוטופולי בעצמם, על נשיהם ובניהם וטפם ובעירם, רחמנא ליצלן ולישזבן...

כזה היה הַלֶּךְ הרוח שרווח בקרב עמי ארצותיה המופלגים של זלוטופולי באותם ימים, אשר כמותם רבים היו אז בעיירות ובכפרים שבגלילות אוקראינה ורוסיה.

ובמה הדברים אמורים? מה היו אותם דברים קשים, אשר מפניהם כה חששו בני זלוטופולי ואשר בגינם כה זקוקים היו לְשִׁמֵשׁ? - היו אלו קריאת ה'יתוכחה' שבתורה, תקיעת שופר של ראש השנה, מנהג 'כפרות' דערב יום הכיפורים ועוד כיוצא באלו, דברים שהבורים ועמי הארצות (שבעיר זלוטופולי) מתפחדים ומתייראים מפניהם עד כדי פיקוח נפש.

ככל שמועטות היו ידיעותיהם בתורה ובמצוות, כך מרובות היו אמונותיהם התפלות, הקלוטות מן האויר. ויותר מהשו

4. ולתוספת ידע:

הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א כתב ספר על תולדות חייו של הסבא משיפולי

(בסוד עבדיך - חלק ה), ושם (עמוד קסה) כתב כך:

בשלהי חודש מנחם אב, שנת תק"כ, הגיע ה'סבא' לזלוטופולי. בבואו, מצא את העיר שרויה במבוכה רבה. ועל מה נבוכו יהודי זלוטופולי? - על שְׁמֵשׁ הקהל שמת, ועדיין לא נמצא לו ממלא מקום.

שמא תאמר: מאי כולי האי? וכי על כך תרגז הארץ ותרבה המבוכה? יאמרו לך תושבי זלוטופולי: הן! לפי שלא הרי שְׁמֵשׁ שמת כהרי כל אדם שמת. כי על שְׁמֵשׁ העיר שמת, לוקה העיר כולה, על כל יושביה! כל כך למה? מפני שְׁמֵשׁ הקהל מזבח כפרה הוא לכל ישראל הדרים באותה העיר. כמוהו כשעיר המשתלח של יום הכיפורים. והואיל וחסרה העיר אותה כפרה, עלולים כל הדינים המרים והקשים וכל הני

משקרב ובא ראש השנה - ובעל תוקע אין, גזרו, שיהא השמש משמש גם כבעל תוקע!...

עוד רבים היו העניינים בדומה לאלו, כגון: 'כפרות' דערב יום הכיפורים, חביטת ערבה דהושענא רבה, בדיקת חמץ דערבי פסחים, אכילת פת באפר דערב תשעה באב וכיוצא באלו - אשר שומה היה על שמש הקהילה הזלוטופולית דאז, להוציא בהם את הרבים ידי חובתם, כדי שלא יבואו להסתכן, חלילה, בנפשותם ובנפשות בני ביתם...

אותה בורות ואותה בערות, נפוצות היו, למרבה החרפה והיגון, בכל הגלילות סביב. הילכך, גם אילו בא כבר אדם ממקום ישוב סמוך, כדי להשכיר עצמו למלאכת השמשות בעיר, לא עמדה רוחו בקרבו אפילו שבוע אחד, למשמע אותם רינונים ולחשושים שמרננים ומלחששים היו בני המקום על אודותיו, ובסופו של דבר נוטש היה את התפקיד ומסתלק לו כלעומת שבא.

הואיל וכך, נוצר מצב, שכל אותם שמיים שנמצאו סוף סוף מוכנים לטול את התפקיד ולהחזיק בו, לא היו אלא ישישים גלמודים וערירים, שכבר הגיעו לגבורות, ומפני שלא מצאו במה לפרנס את אחרית ימיהם, אנוסים היו בעל כרחם להכניס את עצמם באותה מלאכה 'מסוכנת', תמורת לחם לאכול ובגד ללבוש. ומפני שסוף אדם למיתה, היו אותם שמיים ישישים נקראים, בהגיע יומם, לשיבה של מעלה...

נמצאו, איפוא, בני זלוטופולי, מלואם, כמעט מדי שנה או שנתים, את שמש העיר לבית עולמו. היה בעובדא זו גופה, כדי לאמץ ולאשש את חששות ההבל של קטני הדעת, ושוב לא נותר אצלם כל צל ספק בדבר, כי אכן עיר אוכלת שמשיה היא, ואוי לה לשמשות שמקברת את בעליה...

מקיימים את התורה - מקיימים היו את אותן אמונות של הבל ושל שטות.

בידוע היה בעיר, שכל העולה לקריאת התוכחות שבתורה, אינו יכול להתקיים עוד ימים רבים בעולם... היה זה, איפוא, אחד מתפקידיו של השמש, לחרף את נפשו, להיכנס בעוביה של אותה סכנה ולשאת עליו את התוכחה. לימים, גדלה החרדה והתעצמה, עד שגם בעל הקורא הקבוע, לא מוכן היה לקרות אותן פרשיות, והואיל ולא ניאות הקהל לשחררו מחובתו לקרות שתי פרשיות אלו, עמד וזנח את משרתו כליל. נותרה לה, איפוא, זלוטופולי, ללא בעל קורא. באותה שעה גזרו, שיהא השמש משמש גם כבעל קורא!...

כך הוא הדין לגבי תקיעת שופר. מעשה היה שם לפני שנים, שירטו התקיעות משופרו של בעל התוקע בראש השנה, וככל שהתאמץ לא עלתה לו תקיעה, יעץ מי שיעץ, להפוך השופר לצד רוחבו וללחוש לתוכו את המזמור 'יושב בסתר עליון' הידוע בסגולתו להכניע את 'החיצונים', ואכן, בעל התוקע עשה זאת, ומיד נשמעו קולם של התקיעות הבוקעות מן השופר בחוזק ובצלילות...

מיד הבינו אותם בורים וריקנים, כי מיני שדין לילין שוכנים בגופו של שופר, ומני אז ירדה עליהם אימת מוות מפניה של אותה קרן איל, ולא ההינו להיכנס עוד בדי אמותיה... לשנה הבאה שוב לא נמצא מי שיאות לתקוע בשופר. ואפילו אותם בעלי תקיעות שמן החוץ באו כדי להשתכר בכמה פרוטות, הואיל ושמעו את בני הישוב מתלחשים מאחורי גנם דברים מאויימים כאלו, מיד טענו רגליהם בכתפיהם ונסו על נפשם, שאין אדם מוסר נפשו לספק מזיקין בשביל מספר מטבעות עלובות...

המשׁיך הרבי מקלויזנבורג ואמר: כששמעה אסתר על הגזירה הנוראה, ביקשה לכנס את כל היהודים לצום רצוף שלשה ימים, לילה ויום. "וַיַּעֲבֹר מֶרְדֳּכָי, וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר" (אסתר ד, יז). חידוש יש כאן, שאף הוא עצמו צם. שהרי הגזירה נגזרה על שנהנו מסעודת אחשורוש. ומרדכי, לא רק שלא נהנה, אלא אדרבה, ניסה למנוע מהם להשתתף בסעודתו של אותו רשע!

ואם כן, על מה צם?

מעין החכמה

בקהילה בשעת מצוקתה. פתח, איפוא, את פיו ונתן עליו את קולו בגערה, כדי שילך ויבקש לו אנשים כערכו להתלוץ עמו, ולא יהתל בראש קהל נכבד כשל זלוטופולי. אלא שהסבא נחוש היה בדעתו, וכלל לא הפנה גבו לילך משם.

ראה ראש הקהל כי עומד הלוה על דעתו וכי מתכוין הוא לְדַבֵּר ברצינות, החל נוהג עמו כאשר עם גר הבא להתגיייר. החל מונה בפניו כל אותן משימות ומטלות, קשות, כבידות ו'מסוכנות', המוטלות על כתיפיו של השֶׁמֶשׁ דמתא, ואף הזהירו באזהרה והתרה בו בהתראה, לבל יעלה על דעתו לקום ולברוח לאחר שבוע או שבועיים, כי אם ישקול את הדבר היטב בדעתו מעכשיו, כדי שלא יהא לו שום פתחון פה לאחר מכן, לחזור בו ולהתחרט ממה שקיבל על עצמו.

על מנת כן! הכל מקובל עלי, הכל מוסכם עליי! - הצהיר הסבא חגיגית.

עתה, שהודיע האברך שתמורת דיור דחק בחדר המסונף לבית הכנסת ומשכורת רעב ללחם צר מוכן הוא לדאוג לכל ענייני בית הכנסת ואף לתקוע בשופר, הסכימו ברצון.

הסבא משיפולי החל בעבודתו במסירות, והיה משמיע הלכות, עד שנעשה כתובת לכל שאלה. הרצה שיעור תורה בין מנחה לערבית, דרש בכל עת מצוא. כינס את הילדים ולימדם חומש ומשנה. אשתו הורתה הלכות טהרה, ולא חלפו שנים רבות וזלוטופולי הפכה למקום תורה!

עתה, מששבק שֶׁמֶשׁ הקהל חיים בדיוק בשלהי חודש אב, היתה המבוכה בזלוטופולי גדולה עד לב השמים. חודש אלול עומד כבר אחרי הכותל, נושא עמו בכנפיו תקיעת שופר, קריאת תוכחה, ימים נוראים וכולי - ואם אין נמצא להם עכשיו שֶׁמֶשׁ, תיכף ומיד, הרי הם אובדי עצות ודרך ללא תקנה... **בשעה** מוצלחת זו הגיע הסבא לזלוטופולי.

ויהי כאשר אך גונבה לאזניו מבוכתם של בני העיר על אודות מִשְׁרַת הַשֶּׁמֶשׁ הפנויה, מיהר וקפץ על המציאה כמוצא שלל רב. חיש מהרה התייצב בלשכתו של ראש הקהל, והציע עצמו לתפקיד.

משנשא ראש הקהל את עיניו וראה לפניו אדם במיטב שנותיו, כבן שלשים וחמש, המבקש להתקבל לְשֶׁמֶשׁ בקהילה, סבור היה, כי אך לצון חמד לו הלה וכי בא להתגרות

הרמב"ם, רבינו משה מקוצי, השפיעו על מדינתם.

הסבא משיפולי, הקרין על זלוטופולי עירו.

אנו, איננו נדרשים להאיר לכל ישראל, גם לא על המדינה, אפילו לא על העיר. אבל על בית הכנסת, ודאי שכן.⁵ בדוגמא אישית, בהשתתפות בשיעורי תורה, ביסודם. במאור פנים, בהשכנת שלום.

ובבית, ודאי וודאי!...

בפרשה שלנו, פרשת ויקהל, נלמד כיצד אפשר לזכות לכך. לזכות להיות 'יחיד'! וברשותכם נתחיל...

על שלא הועילה השפעתו להחזירם בתשובה, על שלא פעל להשלימם ולהשיבם למוטב!...

שיחה מרעישה כל כך, שזכרונה חרוט לא רק בגלל תוכנה, אלא משום הצורה בה נאמרה. ברגש, בסערת רוח, בבכיות...

שמעת, בעליל, שהרבי עורך, בראש ובראשונה, חשבון נפשו: 'אל תקרי 'יהודי', אלא יחיד'. כמה יכול הייתי להשיע, כמה יכול הייתי להאיר. כמה נושא אני עצמי באחריות למצב הדור, לתחלואיו.

אך נעיין בדברים:

יהושע בן גמלא, הלל הזקן, רבי חנינא, עשו לתורה שלא תשכח בכל ישראל.

מעין החכמה

מתבטל. אולטימטום שכזה. אבל זה עזר. אמרתי: ודאי אבוא, שבגללי יתבטל כינוס תורני חלילה!

התחילו לדאוג בבית. נסיעה בלילה, בדרכים נטושות ואפלולות, בכזו תקופה. אמרתי ה'אור שמח' אמר שלכל כדור יש כתובת, ואני שליח מצוה. טוב, במוצאי שבת טלפנתי למונית. אני מבקש נסיעה ליד רמב"ם'. והנהג עונה: מצטער, לא יודע איפה זה. אמרתי: אני מבקש את הנסיעה במחיר לילה. אמר: אני בא מיד. כנראה נזכר...

נסענו שעה ארוכה בכבישים צרים וחשוכים, והגענו למתחם מואר בזרקורים

מיד עמדו בני הקהל והטילו על שכמו את המשורה - והעיר זלוטופולי צהלה ושמחה... ועייש באורך כיצד הצליח הסבא, בסופו של דבר, להאיר את סביבתו באור אלקות וקדושה!

5. סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זיע"א (והגדת - מגילת אסתר, עמוד 64), וז"ל:

בערב חג הסוכות שנת תשס"א, בימי האינתיפדה, אני מקבל שיחת טלפון. מדברים ממושב יד רמב"ם, איני יודע איפה זה. מארגנים שמחת בית השואבה בחול המועד, במוצאי שבת. מבקשים שהרב יבוא לדבר. אם הרב בא האירוע יתקיים. אם לאו, האירוע

ציווי עשיית המשכן - הוא לכל הדורות

מזרע ישראל לעשות משכן וכליו! והדבר צריך ביאור היאך יוכל כל איש ואיש לעשות משכן וכליו להבורא ברוך הוא?

והשיבו: שהתשובה נמצאת בפסוק הבא, שהרי כך נאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו - וכן תעשו" (שם פסוק ח-ט).

ודרשו בו (סנהדרין טז): "וכן תעשו" - לדורות. והיינו, שכך תעשו את עצמכם, כמשכן וכליו לעבודת הקודש והשראת השכינה, לדורות עולם.

וזה לשון ה'נפש החיים':⁷ אל תחשבו שתכלית כוונתי הוא עשיית המקדש

אחר מעשה העגל ציוה הקב"ה על משה רבינו לבנות את המשכן, וכמו שנאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח).

והנה, למרות שהיו מספיקים מספר פסוקים כדי להדריך את משה רבינו בבניית המשכן מצאנו שחמש פרשיות עוסקות בכך, ואלו הן: תרומה, תצוה, כי תשא, ויקהל, פקודי.

והקשו המפרשים:⁶ הנה ידוע כי תורתנו הקדושה היא נצחית, וכל מצוותיה שייכות בכל עת ובכל זמן. ומצוה זו של בנין המשכן וכליו - בוודאי גם עתה החיוב על כל איש אשר הוא

מעין החכמה

תתגבר. יש חוצפה שלילית ויש 'עות דקדושה'. מאיפה לוקח בחור צעיר כאלו כחות, כזה אומץ. 'נערים פני זקנים ילבינו' (שם), גם זה יתכן לצד הקדושה. בחור צעיר אחד עושה מה שכל המבוגרים גם יחד לא עשו.

'איש' יחידי היה, אין לנו מושג מה מסוגל לעולל ולחולל אדם יחידי, כמה יכול הוא להשפיע ולפעול!...

6. ראה בדברי הגה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפסא זיע"א (אוהב ישראל, פרשת תרומה - ד"ה 'ויקחו לי תרומה').

7. נפש החיים (שער א - פרק ז), להגאון הקדוש רבי חיים מוולאז'ין זיע"א.

ומגודר בשרשראות נורות צבעוניות. צלילי תזמורת נשמעו מסוכת הענק, והמוני אנשים נהרו מכל הישובים הסמוכים, שמחים וחוגגים. נשאתי דברי, והשקפתי על השמחה והריקודים, מי כעמדך ישראל. ביקשתי שיפגישוני עם מארגני האירוע, יהודות להם על המעמד הגדול והמרגש. הלכו לקרוא לו והוא בא, נלהב ומיזוע. בחור בן שמונה עשרה. לומד בישיבה גדולה בשכונת רמות. תמהתי: 'אתה ארגנת את כל זה? הוא, לבדו, מיוזמתו.

אמרתיו לו: יודע אתה, 'גם את זה לעומת זה עשה האלהים' (קהלת ז, יד). כל דבר בעולם יכול לשמש לטובה ולרעה. 'בעקבות משיחא חוצפא יסגא' (סוטה מט:), החוצפה

(אלשיך - שמות לא, יג) מכך שלא נאמר: 'ושכנתי בתוכו' (בלשון יחיד, שהכוונה בתוך המקדש), אלא נאמר: 'ושכנתי בתוכם' (בלשון רבים), משמע שרצון הקב"ה לקבוע את דירתו ולשכון בתוך לבו ובתוך ביתו של כל אחד ואחד מישראל.

לכן כל יהודי צריך להשתדל לקדש את אבריו כדי שהם יהיו ראויים שהי ישכון בתוכם, וכן עליו לדאוג שגם ילדיו היקרים ישמרו על קדושתם ויהיו ראויים לשרת את מלך מלכי המלכים הקב"ה.⁸ נוסף על כך: יהודי צריך להפוך את הבית שלו לבית מקדש קטן - בבחינת: "מקדש מעט" (יחזקאל יא, טז) - שהי יסכים ויתרצה לדור בתוכו.

החיצוני, אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו, רק לרמוז לכם שממנו תראו **וכן תעשו אתם את עצמכם שתהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו**, כולם קדושים ראויים ומוכנים להשרות שכינתי בתוכם ממש...

וכך אמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א (אמרי נועם, פקודי - מאמר ד), וז"ל: ענין הקמת המשכן ברוחניות שייך לכל יהודי ויהודי, כי כל אחד מעם ישראל יכול וצריך לעשות להי יתברך כעין משכן ומקדש פרטי בתוך הלב שלו ובתוך הבית שלו, כמו שנאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח), ודייקו המפרשים

מעין החכמה

והחתם סופר אמר לו: שאלת טוב! בוא אתי... לקחו לבית הכנסת, ובתפילת מוסף קודם חזרת הש"צ העמיד החתם סופר את בנו על הכסא ואמר: שים אזינך ליד הסטנדר בעת שאומרים הקדושה.

התפילה הסתיימה והחתם סופר שואל את בנו: הקושיא עוד קושיא? ושמעון בפנים זוהרות ענה: לא.

והחתם סופר שואל: מה שמעת? ושמעון ענה: בתחילה שמעתי קולות וצעקות נוראות, ואחר כך שמעתי זמירות יפות ונוראות... אין מילים לתאר אפילו ממעט העונג הרחני שחשתי... עברו שנים ושמעון גדל והתפרסם בעולם כרבינו בעל ה'מכתב סופר'. (זכרונם לברכה, חלק א - עמוד קע, משם הגאון רבי יצחק שלמה אונגר זיע"א).

8. בבית מדרשו של הגה"ק רבי משה סופר - החתם סופר - היה המנהג שאחר תפילת שחרית בשבת בבוקר היתה הפסקה של כמה דקות, ואחר כך היו חוזרים לבית הכנסת לשמוע קריאת התורה ולהתפלל מוסף.

באחת השבתות הלך החתם סופר לביתו ושמע את אשתו גוערת בבנם הקטן שמעון. שאל החתם סופר את בנו שמעון: במה אתה מטריד את אמך הרבנית?

ושמעון ענה: בחזרת התפילה אנו אומרים בקדושה (נוסח אשכנז), 'נקדש את שמך בעולם כשם שמקדישים אותו בשמי מרום', ואני רוצה להבין מי היה בשמים ושמע איך מקדישים שהוא יכול להעיד כשם שמקדישים אותו בשמי מרום?

11 מסילות אל הנפש

פרשת ויקהל - שלשה סוגי יריעות

ומבואר שכל יהודי ראוי שתשרה ותתגלה בתוכו השכינה הקדושה, וזה על ידי שיבנה את עצמו כשם שבנו את המשכן.⁹ ואנו נתמקד בפרט אחד...

שלשה סוגי יריעות...

יריעות המשכן הן היריעות המכסות את עמודי המשכן, והן נעשו מחוט עבה, העשוי צמר ופשתן, שנשזר מעשרים וארבעה חוטים דקים, באופן הבא: ששה חוטי **פשתן** (הנקרא 'שש'), ועוד 18 חוטי **צמר**, הצבועים בשלשה מיני צבעים, באופן כזה:

ששה חוטים צבועים תכלת, ששה חוטים צבועים ארגמן, וששה חוטים צבועים בתולעת שני.

את ה-24 חוטים הללו שזרו לחוט אחד (וכמובן נעשו כמויות של חוטים כאלו), **ולאחר מכן ארגו מהחוט הזה עשר יריעות**, כאשר גודלה של כל יריעה הוא: 28 אמות אורך על 4 אמות רוחב. **ובנוסף**, על כל יריעה עשו ציורי כרובים, צורה שנראתה משני צידי היריעה.

ולאחר שנגמרה מלאכת עשיית 10 היריעות, חילקו אותן לשני

קרשי המשכן היו עומדים בצורת ח', בצורה כזו: עשרים קרשים עמדו בצד צפון, עשרים קרשים בצד דרום, ושמונה קרשים במערב (סך הכל 48 קרשים), ובתוך כולם עבר בריח התיכון שחיבר אותם יחד.

אורכו של המשכן (מבפנים) היה שלשים אמה, רוחבו היה 10 אמות, וגובהו 10 אמות. נמצא שנפחו (הפנימי) של המשכן היה 3000 אמות מעוקבות.

אך התקרה של המשכן לא היתה עשויה מקרשים אלא מיריעות. תקרת המשכן כוסתה בשלש יריעות:

היריעה הראשונה נקראת: יריעות המשכן.

היריעה השנייה נקראת: יריעות עיזים.

היריעה השלישית נקראת: מכסה האוהל. ונפרט יותר:

מעין החכמה

- ארון ה'. לבו - מזבח הפנימי. כְּבֹדוֹ - מזבח החיצון.
זה לשונו: על דרך האמת, אין משכן האדם דוגמת משכן העולם ומשכן המקדש, **אלא אדרבה, העולם והמשכן הוא דוגמת האדם.**

9. כתב הגה"ק רבי יחזקאל סרנא דליות יחזקאל (חלק א - עמוד פז), וזתנו"ד: סוד היהודי, הוא סוד גדול ונורא, וכאשר הוא זוכה אזי הוא בכללו ובכל פרט מפרטיו ובכל חלק מחלקיו מרכבה לשכינה. מוחו

והמשטח הזה נקרא 'יריעות המשכן', והטעם לכך **שהמשטח הזה נקרא 'משכן'** - וכמו שנאמר: "וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֲשׂוֹר יְרִיעַת" (שם פסוק א) - מכיון שהוא היה גגו של חלל המשכן ומחיצותיו, וכן משום שהלוחות והארון וכלי הקודש נתונים תחתיהם ושם שרויה השכינה. **ועתה** נעבור ליריעה השנייה...

משטחים גדולים של חמש יריעות ממזרח וחמש יריעות ממערב, באופן שכל חמש יריעות חוברו זו לזו בתפירה ליריעה אחת גדולה...

ולאחר מכן חיברו את שני המשטחים (כל משטח בן חמש יריעות) יחד, וכמו שנאמר: "חֲמֵשׁ הַיְרִיעוֹת תַּהְיֶינָה חִבְרַת אִשָּׁה אֶל־אַחֲתָהּ וְחֲמֵשׁ יְרִיעוֹת חִבְרַת אִשָּׁה אֶל־אַחֲתָהּ" (שמות כו, ג).

הכיסי השני - יריעות עיזים

את היריעות חילקו לשני חלקים: משטח אחד של שש יריעות (אותן חיברו זה לזה בתפירה), ומשטח אחד של חמש יריעות (כנ"ל). ולאחר מכן חיברו את שני המשטחים יחד (על ידי קרסי נחושת), וכך נוצר משטח אחד גדול.

הכיסי הזה היה עשוי משיער טווי של עיזים. והיתה נצרכת חכמה גדולה מאוד להכנתו, שכן הקב"ה ציוה שיהיו טוויין את חוטי יריעות העיזים על גבי העיזים עצמן, כאשר עדיין העז חיה והשיער שלה מחובר לגופה!

והכיסי הזה גילה לעם ישראל את גדול אהבתו אליהם, וכמו שאמרו במדרש רבי תנחומא (תרומה - אות ט), וז"ל:

הכיסי הזה נקרא 'אוהל' - וכמו שנאמר: "וְעֲשִׂיתָ יְרִיעַת עֵיזִים לְאוֹהֶל¹⁰ עַל הַמִּשְׁכָּן עֲשִׂיתָ עֲשִׂירֵה יְרִיעוֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָם" (שמות כו, ז) - משום שהוא מהוה מכסה וגג ליריעות שמתחתיו.

"מִשָּׂא דְבַר ה' אֶל־יִשְׂרָאֵל בְּיַד מְלֹאכֵי אֹהֲבָתַי אֲתֹכֶם אָמַר ה'" (מלאכי א, ב)...¹¹ אמר הקב"ה, ראו כמה חיבבתי אתכם, מן הארץ עד לרקיע מהלך 500

כיסי זה נעשה מ-11 יריעות, כאשר אורך כל יריעה היה 30 אמה, ורוחב כל יריעה ארבע אמות.

מעין החכמה

11. צריך לצפות לגאולה בכל רגע ורגע, ולחכות לה. והיא בוודאי תבוא, ובפתע פתאום, וכמו שנאמר: "הֲנִי שֹׁלַח מְלֹאכֵי

10. ופירש רש"י: 'לאוהל על המשכן' - לפרוש אותן על היריעות התחתונות.

וראו כמה חיבבתי אתכם שהנחתי את הכל, ואמרתי לכם: יריעות עיזים יריעות עיזים, עשו לי יריעות עיזים ואבוא לשכון אצלכם!
ועתה נעבור ליריעה השלישית...

שנה, ומן הרקיע הראשון לשני מהלך 500 שנה, ועביו של כל רקיע ורקיע מהלך 500 שנה, נמצאו כולם מהלך שבעת אלפים שנה. וטלפי החיות מהלך 515 שנה וכו' וכו', והכסא למעלה מכולם.

הכיסוי השלישי - מכסה האוהל

היקרות, ציוה שיעשה עוד שמירה אחרת, והיא מעורות אילים מְאָדְמִים ומעורות תחשים, שיעשה מהם מכסה לכסות גג המשכן על יריעות העיזים והשאר שתחתיהם. **והיה המכסה הזה לקבל מלמעלה מטר וגשמים ולכלוכים אחרים.**

הנה אם כן שלשה אוהלים היו שם: אוהל משש ומשי, ואוהל יריעות עיזים אשר עליו, ומכסה האוהל מעורות אילים מְאָדְמִים ועורות תחשים שהיה למעלה מהכל'...

ועתה נעבור ללמוד כיצד הוקם המשכן...
אך לפני כן, שאלה למחשבה: כאמור, המשכן היה מכוסה בשלש יריעות: יריעות המשכן, יריעות עיזים, ומכסה

מעל המשכן והאוהל היה כיסוי של עורות אילים מְאָדְמִים ומכסה עורות תחשים. ונחלקו רבי יהודה ורבי נחמיה (שבת כח.) האם היו אלו שני כיסויים (שהיו מונחים אחד על השני) או כיסוי אחד בלבד שחציו מעורות אילים מְאָדְמִים וחציו מעורות תחשים.

הכיסוי הזה היה מונח על הכיסוי השני, ותפקידו היה להגין הגנה נוספת על המשכן, ולמנוע כניסת גשמים ולכלוך אל תוך המשכן.

וזה לשון רבינו יצחק אברבנאל זיע"א (שמות כו, פסוקים א-ל):

ואחרי שזכר יריעות העיזים שיהיו לאוהל על המשכן לשמור היריעות

מעין החכמה

והגאולה תבוא מתוך אהבתו יתברך ורחמיו העצומים! וכמו שנאמר: "בְּרַגַע קָטָן עֲזַבְתִּיךָ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבְּצֶיךָ" (ישעיה נד, ז).

עלינו לדעת: הקב"ה אוהב כל יהודי ויהודי אהבת אמת...

וּפְנֵה דָרֶךְ לְפָנַי וּפְתָאם יָבֹא אֶל־הֵיכְלוֹ הָאֶזְרוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמִלֶּאֶד הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֹפְצִים הִנֵּה בָּא אֲמַר ה' צְבָאוֹת" (מלאכי ג, א).

רגש אמיתי של צפיה וכיסופים. לדעת ולהאמין שכל מה שפועל הקב"ה בכל העולמות שברא, זה רק למען גאולתם של ישראל!

עשו לי יריעות עיזים ואבוא לשכון
אצלכם!
וצריך להבין מדוע נקט דוקא יריעות
עיזים?...

האוהל. ולמרות זאת, כאשר רצה
הקב"ה להוכיח את אהבתו לעם
ישראל, אמר להם: 'ראו כמה חיבבתי
אתכם שהנחתם את הכל, ואמרתם לכם:

סדר הקמת המשכן

תחתיהן את מבנה המשכן: 'האדנים
והקרשים והבריחים והעמודים והאוהל'.
והטעם לכך, כי אותן עשר יריעות הן עיקר
המשכן (ולכן הן נקראות 'משכן'),
וממילא כשבונים צריך תחילה לבנות את
המשכן ואחר כך את כל הנלוו אליו.

בפרשה הבאה, פרשת פקודי, נאמר
כך: 'וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת-הַמִּשְׁכָּן
וַיִּתֵּן אֶת-אֲדָנָיו וַיִּשֶׂם אֶת-קִרְשָׁיו וַיִּתֵּן
אֶת-בְּרִיחָיו וַיִּקַּם אֶת-עַמֻּדָיו' (שמות
מ, יח).

והנה כבר כתבנו, שאנו בשיחתנו זאת,
רוצים ללמוד באופן פרקטי, כיצד
לבנות את עצמנו כדוגמת בנין המשכן,
כדי שנזכה שתשרה ותתגלה בתוכו
השכינה הקדושה. ומכיון שכן, עלינו
להתבונן יותר בשלשה כיסוי המשכן...

ופירשו רש"י (מנחות צט. ד"ה 'ויקם
משה'),¹² והספורנו (שמות מ, יח) כך:

**'עשר היריעות מעשה חושב שנקראו
'משכן', הוקמו קודם הקמת
הקרשים... כי אמנם אותן עשר יריעות
הן היו עיקר בנין המשכן, ושאר הנכנס
באותו הבנין, והם: האדנים והקרשים
והבריחים והעמודים והאוהל, היו
להעמיד המשכן ולכסותו.'**

ולאחר התבוננות מצאנו שכל אחד
מהשלשה כיסויים מכוון כנגד
חלק אחד בתורה:

ונבאר יותר: כשהקימו את המשכן,
פרשו את יריעות המשכן
באוויר (את הכיסוי הראשון), ולאחר מכן,
בעוד שהיריעות עדיין באוויר, הקימו

הכיסוי הראשון, יריעות המשכן, מכוון
כנגד עשרת הדברות!¹³

מעין החכמה

13. וזה לשון בעל הטורים (שמות כו,
א: 'וחמש וגו' חוברות' - כנגד
ה' דברות על לוח אחד וכנגד ה' שעל
הלוח השני.

12. וזה לשון רש"י (שם): 'מעיקרא ויקם משה את
המשכן, דהיינו יריעות, שבתחילה פורס
היריעות ולא הורידן בהקמת העמודים והאדנים
אלא אחז היריעות בידו עד שהקים כולן.'

וממילא מובן שהרוצה לזכות להשראת השכינה, לא צריך לחפש 'עבודות' בשמים, או 'מעשים' מיוחדים... אלא עליו, פשוט, להשתדל בלימוד התורה ובקיום המצוות (המכוונים כנגד היריעות), כפי כחו ויכולתו...

המאור שבה מחזיר למוטב...

התורה שבעל פה טמן הקב"ה את אורו אור האין סוף, וכל הלומדה מאיר את נשמתו ומחברה!

וכך אמר הקב"ה לעם ישראל, ראו את האהבה שאהבתי אתכם, שלקחתי את אורי וטמנתי אותו בין דפי הגמרא הקדושה! **עזבתי** את השמים ושמי השמים, וירדתי לשכון ולהתלבש בתוך אותיות הגמרא הקדושות!

ולכן נקט דוקא 'יריעות עיזים', כי הן **מכוונות כנגד ששה סדרי משנה הכוללים בתוכם את כל התורה שבעל פה**.¹⁴

הכיסוי השני, יריעות העיזים, מכוון כנגד חמשה חומשי תורה וששה סדרי משנה!¹⁴ **והכיסוי** השלישי, מכסה האוהל, מכוון כנגד תרי"ג מצוות!¹⁵ **והיריעות** הללו השרו את השכינה הקדושה על האוהל,

ועדיין יש לנו שתי נקודות לברר:

מדוע כאשר רצה הקב"ה להוכיח את אהבתו לעם ישראל, נקט דוקא יריעות עיזים?

מדוע בנו את המשכן בצורה כזו, שהיריעות יעמדו באויר ותחתיהם יבנו את המשכן?

והאמת, שישנה תשובה אחת לשתי השאלות, והיא:

עיקר החיבור של היהודי להקב"ה הוא על ידי לימוד התורה שבעל פה: משניות, גמרא, הלכה, וקבלה. כי בתוך

מעין החכמה

ע"א): 'עם כל זה יש יתרון המעלה בעורות תחשים מכולם... ממעשה המצוות שעשה האדם בכל ימיו שהוא בירור דקליפת נוגה ש(הרי) בדברים גשמיים נעשים המצוות...'

16. בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (אמרי נועם, נצבים - מאמר ב) אמר כך:

14. וזה לשון תרגום יונתן (שמות כו, ט - בתרגום ללשון הקודש): 'ותחבר את חמש היריעות לבד כנגד חמשה ספרי תורה, ואת שש היריעות לבד כנגד ששה סדרי משנה, וכפלת את היריעה הששית כנגד פני האוהל.'

15. וזה לשון הגה"ק הרב דוב שניאורי זיע"א (תורת חיים - שמות ב, דף שיא

או שמזדמן לו לשמוע דברי תורה אמיתיים בכל דרך שהיא, הוא נזכר בתורה הקדושה, והדברים מחלחלים לעומק לבו ועושים עליו רושם עצום.

לכן יש להשפיע על כל יהודי לבוא לשיעורי תורה וכן להוסיף בקביעות עתים לתורה כפי יכולתו, וזאת אפילו אם לעת עתה הוא רחוק ביותר משמירת התורה והמצוות בפועל, כי גדול כח התורה הקדושה להאיר אור עצום בנשמתו ולפעול בה גדולות ונצורות עד שבסופו של דבר יזכה לעשות תשובה שלימה.

וזאת כפי שלימדונו חז"ל (איכה רבה, פתיחתא - אות ב) שאומר הקב"ה: 'הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו. מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב'. כלומר, יש לקרב ללימוד התורה גם יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, כיון שיש כח עצום בתורה להשיבו לדרך הישר.

ומה שנקטו חז"ל בלשונם: 'המאור שבה', ולא 'האור שבה' וכדומה, זהו כדי ללמדנו ענין נפלא במעלת התורה הקדושה. והיינו כי ישנה בחינת 'אור', וישנה בחינה נעלית ממנה הנקראת 'מאור', כי המאור הוא מקורו של האור וממנו האור יוצא. ועל דרך משל, קרני השמש הן בחינת 'אור', וגוף השמש, שממנו הקרנים יוצאות והוא מקורן, הוא בחינת 'מאור'.

וכמו כן ברוחניות: אור הקדושה שנמצא בעולם הוא בחינת 'אור', והקב"ה, שהוא מקור האור והקדושה וממנו הם מושפעים לעולם, הוא בחינת 'מאור'. וזהו שרמזו חז"ל בלשונם: 'המאור שבה מחזירן למוטב', והיינו שבתוך אותיותיה של התורה הקדושה שוכן הקב"ה בכבודו ובעצמו, שהוא בחינת המאור, ולא רק האור שלו בלבד, ולכן גדול ועצום כח התורה לקרב את האדם לבוראו יותר מכל דבר אחר... עיי"ש באורך.

ביומו האחרון של משה רבינו בעולם, הוא כינס את כל עם ישראל, מהגדולים והחשובים ביותר שבעם ועד הפחותים ביותר שבהם, ודיבר באזני כולם.

ובתוך דבריו הקדושים אמר כך: "כי המצנה הזאת אשר אנכי מצנף היום לא נפלאות הוא ממך ולא רחקה הוא... כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" (דברים ל, יא-יד).

ולפירוש רש"י, שיהמצוה' האמורה כאן היינו לימוד התורה, ומשה רבינו התכוין להעביר בכך מסר חשוב ויקר לכל אחד ואחד מעם ישראל עד סוף כל הדורות, שהתורה הקדושה לא רק שאינה מכוסה ואינה רחוקה משום אדם מישראל, ואפילו מהפחות שבפחותים, אלא היא קרובה אליו ביותר, ומיד כשירצה לאחוז בה היא תפתח לפניו את שעריה, תגביה ותרומם אותו, ותושיע אותו בכל המצטרך לו הן בגשמיות והן ברוחניות.

ויותר מזה: לכל יהודי יש חלק ממשי בתורה הקדושה, שהרי ישנה הקבלה מלאה בין התורה לישראל!

בתורה ישנן שש מאות אלף אותיות.

ובישראל ישנן שש מאות אלף נשמות (נשמות כלליות).

וכל נשמה מושרשת באות אחת בתורה הקדושה! ומשם היא יונקת ומקבלת את חיותה.

ולכן אין מציאות כזאת של יהודי הרחוק מן התורה! כל יהודי הוא חלק מהתורה הקדושה, אלא שלפעמים זה נעלם ממנו. וצריך להזכיר לו זאת.

ולכן כל יהודי, אפילו רחוק ביותר מדרך התורה, והמצוות, כאשר הוא נקלע לשיעור תורה,

(שמות כ, א-ב), שכל דברי התורה הזאת דיבר אלינו הקב"ה כדי שנגיע לתכליתנו שהיא לדעת כי אני ה' ואנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ואנחנו חייבים לעובדו יומם ולילה ולשמור תורתו ומצוותיו לעשות נחת רוח לפניו.

ולכן אמר במדרש: 'הלואי אותי עזבו, שאפילו אם נאבד מהם אהבת ויראת השם כראוי, אבל כל זמן שאינם מורדים בה' בשרירות לבם, אז, על ידי שתורתו שמרו אם כן התורה הקדושה תחזירהו למוטב שישוב אל השם בתשובה שלימה...

ובספרים הקדושים כתבו דקרשים של המשכן הם אותיות קשריים והם לרמז על הדביקות וההתקשרות בבורא כל עולמים ברוך הוא, והרוצה ללכת בדרך ישכון בה אור להיות קרוב אל ה' ולחסות בצל כנפי השכינה ילמוד מקודם תורה הקדושה בהתמדה רבה ואז יקרבהו השם יתברך אליו.

ולכן פרש קודם את היריעות (הרומזות על כל התורה כולה כידוע) ללמדנו, שכשילמד ויהגה בתורה כראוי יוכל להשיג ולהגיע אל הקרשים להיות קשור בקשר של קיימא בבורא יתברך שמו...¹⁷

וכאן אנו מוכרחים לעצור ולהדגיש...

וזו התשובה גם לשאלה השניה, אך כדי שתהיה מובנת יותר, נביא את דבריו של הגה"ק הרב יקותיאל יהודה הלברשטאם זי"ע"א (לקט שושנים, חלק ב - גליון מח), וז"ל:

אמרו במדרש (איכה רבה, פתיחתא - אות ב): 'הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו. ובפשטות צריך ביאור, איזה חשיבות יש לתורתו של זה שלומד כשעוזב את ה'? והא אמרו חז"ל (תענית ז): 'כל הלומד שלא לשמה תורתו נעשית לו סם המוות! ועוד אמרו (יבמות קט): 'כל האומר, אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו?'

ונראה לומר דהנה תכלית בריאת האדם להיות דבוק בהשם יתברך ולקיים מצוותיו, אבל איך יכול האדם הקרוץ מחומר להילחם כנגד הרע וחילותיו שאורבים לו בכל יום ומבקשים להחטיאו, ויצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, והתשובה לזה היא כי לכך נתן לנו הקב"ה את התורה שאם זכה נעשית לו סם חיים והיא מגינה ומצילה מהיצר הרע, וכמו שפירש איש האלקים רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע"א (בספרו נועם אלימלך) בפרשת יתרו: 'וַיִּדְבַּר אֱלֹהִים אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאִמֶּר. אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֵיךָ'

מעין החכמה

שהתורה שהוא לומד מעלה אותו מדרגה אחר מדרגה, עד שברבות הימים

17. אשרי אדם שלומד תורה בכל יום, שבכך הוא זוכה

אמר לו אליהו הנביא: אם אתה מבקש ללמוד תורה, עלה לירושלים אצל רבן יוחנן בן זכאי.

מיד קם ועלה לירושלים. בהגיעו חיפש את בית מדרשו של רבן יוחנן בן זכאי, נכנס וביקש לפגשו.

כאשר נכנס פרץ בבכי מר, ורבן יוחנן שאל אותו: מפני מה אתה בוכה? ענה לו: מעולם לא למדתי כלום, ואפילו לקרוא קריאת שמע אני לא יודע!

וכך בעמל ויגיעה מתוך התמסרות מוחלטת, בביטול כל התאוות, במיעוט תענוגות למד את התורה. באהבתה - שגה. במתיקותה - שבע. דבריה - זרמו בגופו והיו לו למשיב נפש.

בינתיים, הורקנוס ובניו חיפשו את אליעזר. לא מבינים לאן הוא נעלם. והנה נודע להם שאליעזר הלך ללמוד תורה בירושלים.

אחיו באו אל הורקנוס אביהם ואמרו לו: אנחנו עובדים קשה, משיבחים את העסקים, מגדילים את ההכנסות, ואליעזר הלך ללמוד תורה. וכשתגיע הירושה - אליעזר שלא עבד יקח חלק מה-ה-כ-ס-ף! אז דע לך, אנחנו לא מוכנים להמשיך לעבוד עד שתלך לירושלים ותודיע לאליעזר שהוא לא יקבל פרוטה מהירושה.

הורקנוס לקח את סוסו ועלה לירושלים. בהגיעו מצא את ירושלים לבושה חג. לרבן יוחנן בן זכאי היה אירוע משפחתי והזמין אליו את כל גדולי המדינה.

הורקנוס נכנס בחשש אל האולם הגדול, וכשראה אותו רבן יוחנן בן זכאי, הבין את הכל.

פנה אל אליעזר ואמר לו: אמור לנו דבר אחד מדברי תורה. והיה רבי אליעזר

הוא יזכה לחזות בנועם השם ולבקר בהיכלו.

ויותר מזה.

הכח של התורה כל כך גדול, עד שיש בכחה להשפיע על כל אדם ובכל זמן.

לא משנה באיזה גיל אדם מתחיל לעבוד את ה', אם יקבל על עצמו את עולה של תורה ברצינות שום מדרגה לא תחשך ממנו! **ובענין** זה מסופר כך (ספר רבותינו - עמוד קיט):

לפני אלפי שנים חי בארץ ישראל עשיר גדול ושמו הורקנוס. בנוסף לעושרו ה' בירך אותו גם בבנים מוכשרים, אך הוא סבר שכשרונות ניתנו רק בשביל לעבוד... ולכן שלח את כל בניו להשתלם ב... חקלאות.

אליעזר, היה מוכשר וחזק ביותר ולכן שלח אותו לעבוד ולחרוש קרקע הררית. באחד הימים הגיע הורקנוס לבקר את בנו אליעזר ומצאו בוכה. שאל אותו: בני, מדוע אתה בוכה?

ענה לו: אבא, אני כבר בן עשרים ושמונה שנה ולא למדתי כלום, נפשי חשקה בתורה.

הורקנוס הזדעזע, ללמוד? מה עם העבודה?! עזוב אותך משטויות, קדימה לעבודה!

ראה אליעזר את עקשנותו של אביו, ולכן קיבל על עצמו תענית עד שיוושע... וכך חלפו עליו ארבעה עשר יום רצופים והוא עדיין בתענית, וכשהתחיל את היום החמשה עשר של התענית, נגלה אליו אליהו הנביא ושאל אותו: בן הורקנוס למה אתה בוכה?

ענה לו: אני כבר בן עשרים ושמונה שנה ומעולם לא למדתי תורה, וברצוני ללמוד.

פרשת ויקהל - אסור לחיות חיים 'סטטיים'!

אסור לחיות חיים 'סטטיים'!...

צריך לחפש 'עבודות' בשמים, או 'מעשים' מיוחדים... אלא עליו, פשוט,

לפני כמה עמודים כתבנו שהרוצה לזכות להשראת השכינה, לא

מעין החכמה

אהבת ה', בכה רבי אליעזר והפסיק מלומר לו עוד סודות התורה, אמר: עמוד שם בני ותתבונן בסוד אבני שיש טהור כי לא אוכל להוסיף לגלות לך עוד סתרי תורה, הורקנוס שאל את אביו: למה? אמר לו: לפי שאני רואה ומרגיש שבמהרה אסתלק מן העולם...

הגיע רבי עקיבא לבקרו וביקש ממנו, רבי: תלמד אותי תורה. פתח פיו רבי אליעזר במעשה מרכבה. באה אש והקיפה את שניהם...

ולימד אותו בסוגיית בהרת עזה שלש מאות הלכות פסוקות, ולימד אותו מאתים וששה עשר טעמים של פסוקי שיר השירים, והיו עיני רבי עקיבא זולגות דמעות, וחזרה האש כבתחילה והקיפה אותם. והמשיך לפרש לו סודות של שיר השירים, וכשהגיע רבי אליעזר לפרש פסוק זה: "סִמְכוּנֵי בְּאֲשֵׁישׁוֹת רְפָדוּנִי בְּתַפְחוּחִים כִּי חֹלֵת אֶהְבֶּה אֲנִי" (שיר השירים ב, ה), גילה בזה הפסוק סודות נוראיים עד כי לא יכל רבי עקיבא לסבול האור הגדול שנתגלה שמה מן השמים, והרים קולו בבכיה וצעק. ולא היה יכול לדבר ממורא השכינה שהיתה שם.

המשיך רבי אליעזר ולימד אותו כל דברים העמוקים וסודות העליונים שיש בשיר השירים, והשביעו שבועה שלא ישתמש בשום פסוק ממנו, כי על ידי סודות אלו שגילה לו היה יכול לפעול דברים נוראיים כי אין רצונו יתברך שישתמשו בו הבריות מרוב הקדושה שיש בו... עי"ש בהמשך דברי הזוהר הקדוש באריכות על גדולתו העצומה של רבי אליעזר בן הורקנוס.

יושב ודורש ופניו מאירות כאור החמה וקרנותיו יוצאות כקרנותיו של משה, ואין אדם יודע אם יום ואם לילה.

עמד רבן יוחנן ונשקו על ראשו, ואמר: אשריכם אברהם יצחק ויעקב שיצא זה מחלצים.

כשמוע הורקנוס את דברי רבן יוחנן אמר: לא כך היה לומר לו אלא - אשרי אני שיצא זה מחלצים...

כך חלפו השנים, ורבי אליעזר בן הורקנוס המשיך לעסוק בתורה בכל כחו, באהבה ובמסירות בקדושה ובטהרה. וזכה ללכת מחיל אל חיל ושיתגלו לפניו כל מחמדיה של תורה. עד שהגיע ובא היום האחרון... וכך מסופר בזוהר הקדוש (מדרש הנעלם, וירא דף צח ע"א):

שנו רבותינו, כשחלה רבי אליעזר הגדול (כך כונה רבי אליעזר בן הורקנוס), אותו יום ערב שבת היה, והושיב לימינו את הורקנוס בנו (רבי אליעזר קרא לבנו כשם אביו), והיה מגלה לו דברים עמוקים ונסתרים בסודות התורה, ובתחילה הורקנוס לא היה מקבל בדעתו את דבריו, שחשב שדעת אביו אינה מיושבת לפי שקרוב הוא למות, כיון שראה שדעת אביו מיושבת עליו, קיבל ממנו מאה שמונים ותשעה סודות גדולים ועליונים...

כשהגיע לסודות של אבני שיש טהור שמתערבים במים העליונים שבהם מרומזים סוד מ"ד ומ"ן שמייחדים הצדיקים בעת פטירתן מן העולם בגודל

וליתר עומק:

הקב"ה ברוב רחמיו זיכה אותנו לכתוב סדרת ספרים נפלאה, בשם 'חלב הארץ', וכמה כרכים ממנה כבר הודפסו, וה' זיכה אותנו להדפיס גם את השאר.

להשתדל בלימוד התורה ובקיום המצוות,¹⁸ כפי כחו ויכולתו...

אך בוודאי שאין כוונתנו לומר שאפשר לחיות חיים סטטיים, חיים נטולי שאיפה ורצון, חיים נטולי יעד ומטרה...

מעין החכמה

זה לזה, ולכן בדומה לכך שכאשר אדם בא לקדש אשה הוא אומר לה: 'הרי את מקודשת לי', כך גם לפני כל מצוה שאנו מקיימים אנו מברכים: 'יאשר קידשנו במצוותיו' - להורות שעל ידי קיום המצוה אנו נעשים מקודשים ומיוחדים לה' יתברך, ממש כמו אותה אשה שנעשית מקודשת ומיוחדת אך ורק לבעלה.

על דרך משל, יהודי זוכה להניח תפילין, הוא נעשה מקודש לה' יתברך. זוכה ללבוש ציצית, שוב נעשה מקודש לה' יתברך, וכן הלאה, בכל מצוה ומצוה שהוא עושה הוא נעשה עוד יותר מקודש ומאוחד עם הקב"ה.

כשיהודי מקיים מצוה, המצוה מחברת אותו לה' יתברך, ולכן היא נקראת 'מצוה'

- מלשון צוותא וחבור - להורות שעל ידה זוכה האדם להיות מחובר לה' יתברך, ומי שמחובר לה' יתברך ודבוק בו בוודאי לא יחסר לו כל טוב, כמו שנאמר: "ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב" (תהלים לד, יא), כי אם הוא יזדקק לרפואה, הקב"ה שהוא 'אל רופא רחמן ונאמן' ירפא אותו. ואם יזדקק לגאולה ממצוקה כל שהיא שעוברת עליו, הקב"ה שהוא 'אל גואל חזקי' יגאל אותו מאותה מצוקה. ואם יזדקק לפרנסה, הקב"ה שהוא 'זן ומפרנס לכל' יפתח לו שערי מזון ופרנסה בשפע רב מידו המלאה והרחבה העשירה והפתוחה... עיי"ש באורך בדבריו הנפלאים.

18. על ידי קיום המצוות אנו מושכים על עצמנו קדושה מקדושתו יתברך, וממילא מזככים, מטהרים ומקדשים את עולמנו הפנימי!

וכך כתב בספר התניא (ליקוטי אמרים - פרק מו): 'זה שאומרים 'אשר קידשנו במצוותיו' - כאדם המקדש אשה... ככה ממש, ויתר על כן לאין קץ, הוא יחוד נפש האלקית העוסקת בתורה ומצוות ונפש החיונית ולבושיה הנ"ל באור אין סוף ברוך הוא...

וזה שאומרים: 'אשר קידשנו במצוותיו' - שהעלנו למעלת קודש העליון ברוך הוא, שהיא קדושתו של הקב"ה בכבודו ובעצמו. ו'קדושה' - היא לשון הבדלה, מה שהקב"ה הוא מובדל מהעולמות והיא בחינת סובב כל עלמין מה שאינו יכול להתלבש בהן, כי על ידי יחוד הנפש והתכללותה באור אין סוף ברוך הוא הרי היא במעלת ומדרגת קדושת א"ס ב"ה (אין סוף ברוך הוא) ממש, מאחר שמתייחדת ומתכללת בו יתברך והיו לאחדים ממש'...

וביאר דבריו אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א (בצור ירום, חלק ט - עמוד 72, מהדורת תשפ"א), וז"ל: בעל התניא מבאר שכאשר יהודי מקיים מצוה מעשית כל שהיא, על ידי זה הוא נדבק בהקב"ה ביחוד גמור ממש כמו יחוד של איש ואשה שנישאים

המשמעות המעשית שיש מהדברים

האלו לעבודת השם היא:

שהרבה פעמים האדם מרגיש שהוא יכול להתאמץ הרבה יותר בלימוד התורה ובקיום המצוות, ממה שהוא מתאמץ בפועל, אבל אינו עושה את זה, מפני שעושה חשבון לפי הבנתו שאם יתאמץ עוד, לאיזה דרגה יכול הוא להגיע, ומה יהיה מצבו. ונראה לו שאינו מסוגל בשביל כזה הפרש קטן להשקיע מאמצים כל כך גדולים. אבל באמת טעות גדולה בידו, מפני שאם יתאמץ הרבה בעבודת השם, עם הזמן יזכה לתוספת בחלקי הנשמה הנזכרים לעיל, ועל ידי תוספת זו תעלה דרגתו בהפרש עצום, שכיום אינו יכול בכלל לתאר לעצמו שיכול להגיע לכאלו עוצמות חזקות, וגם יזכה לתענוגים רוחניים מאוד גבוהים שכיום אינו יודע בכלל שהם קיימים בעולם, ואם היה יודע מהם, היה מוכן לעשות הכל כדי לזכות בהם.

ולכן על כל האדם לשאוף בכל יכולתו

לעלות מרובד אל רובד! ונבוא

לבאר כיצד...

והנה, בהקדמה לסדרה כתבנו הקדמה

ארוכה מאוד, ושם עמדנו על הנקודה החשובה הזו, שאסור לחיות חיים יבשים, חיים סטטיים, חיים גטולי אש פנימית היוקדת ובווערת במעמקי הלב...

ועתה, ברשותכם, נעתיק חלק קטן

מאותה הקדמה (חלק א - עמודים יד-לד):

קומתו הרוחנית של האדם מורכבת

מחמשה רבדים, שהם (מהתחתון

לעליון): נפש, רוח, נשמה, חיה, ויחידה.

וההבדל בין רובד לרובד הוא אין סופי,

וכמו שכתב הגאון המקובל

הרב יעקב עדס שליט"א (מסודות התורה,

פרק א - ענפים א-ב), וז"ל:

הנה זה האדם שיש לו רק את חלק הנפש,

אם היה יודע גודל התענוג האלקי

אשר זוכה לחוש האיש אשר קנה את חלק

הרוח היה עושה כל מאמץ ששייך בעולם

כדי לקנות את חלק הרוח, והסיבה שבני

אדם מתעצלים מלהתאמץ בזה, הוא מפני

שכשיש לאדם רק נפש, אינו מבין כלל

איך מרגישים כשיש גם רוח, וכן על דרך

זה מרוח לנשמה והלאה בשאר הבחינות.

חמשת חלקי התורה

א. על ידי שעוסק בתורה שבכתב

(והיינו ידיעת כל חלקי המקרא - תורה

נביאים וכתובים) שהיא מכוונת כנגד

דרכי קנין חלקי הנפש - הנה הדרך

לקנות את כל חלקי הנפש דעשיה

הוא על ידי הזהירות בשלשה דברים:

ב. על ידי קיום כל הרמ"ח מצוות עשה.¹⁹
ג. ועל ידי הזהירות והשמירה מכל משמר
 מלעבור על אחד משס"ה מצוות לא

עולם העשייה. וכמו שכתב רבינו האר"י
 הקדוש בשער המצוות פרשת ואתחנן
 (דף מז ע"א), דמארי מקרא אינון בעשייה.

מעין החכמה

ז"ל סבירא ליה כמאן דאמר: 'מצוות צריכות
 כוונה', כפסק מר"ן הקדוש בשולחנו הטהור
 (או"ח, סימן ס - סעיף ד, ועיין בבית יוסף - סימן תקפט),
 וכל שכן במצוות התלויות בדיבור, כגון:
 קריאת שמע, תפילה, ספירת העומר, וכיוצא.

מחשבה - היא במוח, וכמו שכתב רבינו
 האר"י הקדוש זלה"ה (ריש שער
 המצוות), וזה לשונו: גם העושה מצוה אין די
 לו עשייתה לבד, אלא צריך שיקיים מה
 שאמרו רבותינו זלה"ה שיכוין בעשייתה
 שהוא עושה לשם עושיהם שהוא השם
 יתברך שצוהו על כך, עיין שם. ולא יעלה על
 דעתו שום מחשבת פיגול משום פניה
 שתהיה, ולא לשום קיבול שכר, לא בזה ולא
 בבא, אלא לעשות רצון בוראו שצוהו על כך.

רעותא דליבא - כשמו כן הוא, שהוא רצון
 הלב והחשק והשמחה,
 יותר מאילו הרויח אלפי זהב וכסף לפי
 שזכה להשלים רצון בוראו, ולעשות נחת
 רוח לפניו יתברך.

וכשמקיים את המצוות בחמשה תנאים אלו,
 תהיה מצותו שלימה ותמה, רצויה
 ומקובלת לפניו יתברך, ואותו חלק נפשו המיוחס
 למצוה ההיא יתוקן בה' בחינות נרנח"י הפרטיים
 שבו. שהם כנגד ה' פרצופים: אריך אנפין, אבא,
 אימא, זעיר אנפין, ונוקבא, שבו תיקון אמיתי
 גמור ושלם, וה' יתברך יזכנו לקיים מצוותיו בכל
 ה' תנאים אלו, אמן כן יהי רצון.

על כל פנים למדנו מכאן שהדרך להאיר את
 העולם הפנימי הוא על ידי קיום תרי"ג
 מצוות התורה...

19. והלום חמותי ראיתי להגה"ק הרב
 שמעון אגסי זלה"ה שכתב
 בספרו הבהיר בני אהרן (פירוש על שער הגלגלים
 לרבינו האר"י זלה"ה, הקדמה יא - אות מה),
 וזתו"ד: הנה כדי שכל מצוה ומצוה שעושה
 האדם תהיה בשלימות צריך לזה חמשה
 תנאים ואלו הם: א. מעשה, ב. דיבור, ג.
 כוונה, ד. מחשבה, ה. רעותא דליבא (רצון
 הלב). וזה ביאור עניינם אחד לאחד.

מעשה - הוא קיום המצוה בפועל ממש
 כמו לבישת ציצית, והנחת
 תפילין, ישיבה בסוכה, נטילת לולב, וכיוצא.

דיבור - הוא קריאת הפרשה של כל אותה
 המצוה, ולימוד הלכותיה במשנה
 ובגמרא, ובפוסקים, על דרך מה שאמרו
 רבותינו זכרונם לברכה בגמרא מנחות (ק):
 אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: "זאת תורת
 החטאת" (ויקרא ו, יח), ו"זאת תורת האשם"
 (שם ז, א), כל העוסק בתורת חטאת כאילו
 הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם
 כאילו הקריב אשם.

כוונה - היא בלב, שישים אל לבו בעת
 עשייתה שהוא עושה לשם מצוה,
 כדי לצאת ידי חובה שצונו בוראנו יתברך,
 ולא כמתעסק בעלמא, ונראה דרבינו האר"י

עשייה) ושל כל פרטי אביי"ע דכל פרצוף וספירה דפרטי אביי"ע, עכ"ל.

דרכי קנין חלקי הנשמה - והדרך לקנות את כל חלקי הנשמה דבריאה הוא על ידי ההתמדה בשני דברים.

א. על ידי שעוסק בתורה שבעל פה בחלק התלמוד וההלכה המכוונים כנגד עולם הבריאה, וכמו שכתב רבינו האר"י (שם), וז"ל: התלמוד הוא בבריאה. ויהלכה' - אותיות הכלה, ובענין התלמוד כתב שם עוד: ודע כי מה שכתבתי שהתלמוד הוא בבריאה הוא פירושן של המשניות עצמם שהם נקראים 'תלמוד', אבל כל המימרות (דברי אגדה) של התלמוד ושאר הדינין של התלמוד שאינן ביאור ופירוש המשניות עצמן, אלו אינן בכלל התלמוד, והם למטה ביצירה עם שאר האגדות והמדרשים כולם, ע"כ.

ב. על ידי הכוונה שיכוין בעת עשיית המצוות, והיות והכוונה היא בלב, צריך שיתן אל לבו, כי כל מעשה המצוות שעושה, הרי הוא לשם קיום המצוה שציונו בוראנו יתברך, ולא כמצות אנשים מלומדה.

וכמו שכתב רבינו הרש"ש בסידורו, וזה לשונו: על ידי כוונה של המצוה ההיא יתוקנו כל בחינות בינה, וכל צלמי לבושי ה' ראשונה דהוי"ה נשמה של כל

תעשה. הנה על ידי ההתמדה בדברים אלו יזכה לקנות את כל חלקי הנפש לפרטיהם.

דרכי קנין חלקי הרוח - הנה הדרך לקנות את כל חלקי הרוח דיצירה הוא על ידי ההתמדה בשני דברים.

א. על ידי שעוסק בתורה שבעל פה בחלק המשנה הכולל גם מדרשים ואגדות המכוונים כנגד עולם היצירה, וכמו שכתב רבינו האר"י הקדוש בספר שער המצוות (פרשת ואתחנן שם), וזה לשונו: המשנה והמדרשים והאגדות והרמזים ביצירה.

ב. על ידי דיבור המצוה, כגון מצות תפילין, שקודם שמניחן אומר בפיו, סדר הילשם יחודי הכולל בתוכו את הפסוקים בתורה השייכים למצוה חשובה זו, ובכלל זה לימוד הלכותיה של אותה המצוה במשנה, בגמרא, ובפוסקים, על דרך מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא מנחות (ק.י): אמר רבי יצחק, מאי דכתיב: "זאת תורת החטאת" (ויקרא ו, יח), ו"זאת תורת האשם" (שם ז, א), כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

וכמו שכתב גאון עוזנו רבינו הרש"ש הקדוש בסידור התפילה שלו, וזה לשונו: ועל ידי הדיבור של המצוה ההיא יתוקנו כל בחינות דעת וכל צלמי לבושי ו' דהוי"ה ברוך הוא, רוח של כל כללות אביי"ע (אצילות, בריאה, יצירה,

בבא, אלא כל מחשבתו ורצונו אינו אלא לעשות רצון בוראו שצוהו על כך בלבד.

וכמו שכתב בסידור נהר שלום להרש"ש זלה"ה, ועל ידי המחשבה של המצוה ההיא יתוקנו כל בחינות חכמה וכל צלמי לבושי יי דהוי"ה חיה של כל כללות אבי"ע ושל כל פרטי אבי"ע, דכל פרצוף וספירה דפרטי אבי"ע, ע"כ.

דרכי קנין חלקי היחידה - והדרך לקנות את כל חלקי היחידה דאריך דאצילות הוא על ידי ההתמדה בשני דברים.

א. על ידי שעוסק בתורה שבעל פה בחלק החסידות הכולל בתוכו כל תורת הבעל שם טוב הקדוש, וכל תלמידי, ותלמידי תלמידי הקדושים, שהם רזין דרזין דאורייתא, המכוונים כנגד אריך (כתר) דאצילות.²⁰

כללות אבי"ע, ושל כל פרטי אבי"ע, דכל פרצוף וספירה דפרטי אבי"ע, ע"כ.

דרכי קנין חלקי החיה - והדרך לקנות את כל חלקי החיה דאצילות הוא על ידי ההתמדה בשני דברים.

א. על ידי שעוסק בתורה שבעל פה בחלק הקבלה הכולל בתוכו חלק הזוהר הקדוש ונושאי כליו, וכתבי האר"י ונושאי כליו, שהם רזין דאורייתא המכוונים כנגד עולם האצילות, וכמו שכתב רבינו האר"י (שם), וז"ל: נמצא שהקבלה היא במלכות דאצילות.

ב. על ידי המחשבה הטהורה שיחשוב כל משך המצוה בדבר המצוה שעושה, ולא יעלה בלבו שום פניה זרה או מחשבת חוץ רח"ל, וכן לא יעלה בלבו מחשבה לשום קבלת שכר המצוה, לא בזה ולא

מעין החכמה

ולתוספת עומק וביאור ענין ה'רזין דרזין דאורייתא', ובכדי להבין עומק דבריהם הקדושים שתורת הקבלה נקראת 'רזין' (סודות) ותורת החסידות נקראת 'רזין דרזין' (סודי הסודות), נביא מה שכתב בספר ים החכמה (שנת תשע"א - עמוד תרי, הוצאת ישיבת 'תורת חכס') להגה"צ הרב יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א, וזה לשונו: הנה הגה"ק הרב יצחק אייזיק מהאמיל זלה"ה תלמיד הגאון הקדוש 'בעל התניא' זיע"א, במאמרו 'השפלות והשמחה' (סימן עב), חילק את כל סתרי וספרי הקבלה הנמצאים בדורותינו לשלשה חלקים.

20. ולתוספת ביאור ענין חלק היחידה התלוי ב'רזין דרזין דאורייתא שמעתי מאבא מארי רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (והובאו הדברים גם בספרו הבהיר בצור ירום, חלק א - עמוד 4, מהדורת תשפ"ג), וזה לשונו: תורת החסידות היא מעל הזוהר, היא הרבה יותר גבוהה, ואת תורת החסידות רק כלי אחד יכול לקבל, והוא הבעל שם טוב הקדוש, שנקרא 'ישראל'. אחרי המאבק של יעקב עם המלאך, אמר לו: "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם 'ישראל' (בראשית לב, כט), והיינו שרמזו לבעל שם טוב, שהוא עתיד לקבל את האור של הרזין דרזין, ע"כ, וכמבואר להלן.

וכמו שכתב בסידור נהר שלום להרש"ש זלה"ה, ועל ידי רעותא דליבא של המצוה ההיא יתקונו כל בחינות כתר וכל צלמי לבושי קוץ היו"ד דהוי"ה יחידה של כל כללות אבי"ע ושל כל פרטי אבי"ע... דכל פרצוף וספירה דפרטי אבי"ע... עיי"ש בחלב הארץ באורך.

ב. על ידי קיום המצוות בשמחה ובהתעוררות בחשק ובהתלהבות, של רצון הלב שהוא רעותא דליבא עד כדי שישמח בקיום כל מצוה, יותר מאילו הרויח אלפי זהב וכסף, לפי שזכה להשלים רצון בוראו, ולעשות נחת רוח לפניו יתברך.

מעין החכמה

ונמצא דמהות ועצמות תורת החסידות היא סוד ההשראה, כלומר המשכת השראת אלהי"ת בכל העולמות מריש כל דרגין עד סיפא דכל דרגין מבלי הפרש כלל, ועל דרך שמצינו בבחינת האדם קדמון המבריח מן הקצה אל הקצה מראש הקו עד סוף העשיה מבלי הפרש, ומראשו עד סופו הוא מיוחד בעצמותו יתברך.

וכן על דרך זה הוא בספירת הכתר המלבשת מראש הפרצוף ועד סופו, וכן הוא הגילוי דתורת החסידות שהיא כאמור גילוי אור היחידה, שעניינה להמשיך את השראת העליון למטה כמו למעלה, מרישא דכל דרגין עד סיפא דכל דרגין, אשר ענין זה הוא אמיתות הגילוי דלעתיד לבוא, שאז נאמר: "ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך ראות את מוריך" (ישעיה ל, ב), "וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר" (שם מ, ה), 'שתהיה ההמשכה מבחינת פנימיות עתיק, היינו בחינת האין סוף שנמצא בבחינת רישא דלא אתיידע, שזהו עיקר בחינת עתיק וכו', שלעתיד יהיה הגשמי אלקות, שכל זה הוא המשכה מבחינת פנימיות עתיק, היינו בחינת אין סוף שנמצא כמו שהוא בעצמותו בבחינת רישא דלא אתיידע' (לשון כ"ק האדמו"ר הרש"י זיע"א, דיבור המתחיל 'פדה בשלום' - שנת העת"ר, ובספרו המשך תעריב - עמוד תשסט).

א. קבלת הרמ"ק הקדוש ז"ל בספרו הבהיר פרדס רימונים ואור יקר על הזוהר הקדוש ושאר ספריו הנפלאים, וכל הנמשכים אחריו, והקודמים דקיימי בשיטתו.

ב. קבלת רבינו האר"י זלה"ה בעץ חיים ופרי עץ חיים ושמונה שערים ושאר ספרים, וקבלת מורינו הרב רבי ישראל סרוג זיע"א וקבלת 'עמק המלך' להרב הקדוש רבי נפתלי הרץ בכרך זיע"א ושאר ספרים.

ג. קבלת רבינו הבעל שם טוב זלה"ה שדברים שנתחדש בה על קבלת האר"י ז"ל לא ניתנו ליכתב ולהתפרש כל כך בפירוש ובביאור נגלה, אך גלוי וידוע לכל המסתופפים בצל קדושת חכמת הבעל שם טוב זלה"ה בגלוי נראה בספרי תלמידיו ובכתבי הקודש שלהם.

ובהמשך דבריו הולך ומבאר באורך דשלשה גילויים אלו המה שלש בחינות: השתלשלות, התלבשות, השראה. דקבלת רבינו הרמ"ק והראשונים היא בחינת השתלשלות, ומוסיף עליה קבלת האר"י ז"ל ותלמידיו שהיא בחינת התלבשות, ואחרונה הגדילה לעשות, קבלת הבעל שם טוב הקדוש ותלמידיו שהיא ה'רוזן דרוזין' ובחינת היחידה שהיא בחינת ההשראה, שעניינה, השראת העליון על התחתון.

ונחזור לתחילת השיחה:

העליה, זוכים שמתגלים בנפש כחות אלקיים, כחות שעד עתה היו בהעלם. וכשהם מתגלים אזי האדם מקבל את הכח להיות 'יחיד'!²¹
וה' יתברך יזכנו ליחודיות הזו!

'אל תקרי יהודי', אלא יחיד - כאשר זוכים להיחלץ ממעגל החיים הסטטיים, כאשר זוכים להינצל מיושב החיים, ומתחילים להיכנס לסולם

מעין החכמה

21. ונסכם את השיחה:

כל אדם הינו אישיות מיוחדת בפני עצמה ולעולם אינו העתק של אחר.

בפרשת בראשית ביצירת האדם נאמר: "וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ" (בראשית א, כז)...

'לפיכך' נברא האדם יחיד, ללמדך שכל המקיים נפש אחת כאילו קיים עולם מלא, לאמר, יכול היה הקב"ה להתחיל את בריאת המין האנושי במספר רב של בני אדם, ואף על פי כן הוא העדיף לברוא את אדם הראשון יחיד, כדי להעמידנו על העקרון, שאכן כל בן אדם יחודי הוא בתבל.

והנה בפסוק זה טמונים סודות נשגבים ורזי דרזין, וטיפה מן היס מהסודות שבפסוק הזה מבוארים בספר הקדוש והנורא עץ חיים (שכידוע כולו פירוש על הפסוק זה).

יחודיות זו שבכל אדם מלאת תוכן ומשמעות היא, ועושה אותנו בכך לעולם מלא, עולם שאין תחליף לו.

ונבאר את אחד מן הדברים הטמונים בפסוק הזה:

מה משמעותית היא העובדה שבלשון הקודש, שפת התורה, אין למילה 'אדם' נטיה ברבים, אין 'אדמים'. הרי זה בא ללמדנו כי אכן כל אדם עולם מלא בפני עצמו הוא, ושני לו - אין!...

הקב"ה בורא העולם הוא 'יחיד ומיוחד', והוא 'אחד ואין יחיד כחודו, נעלם וגם אין סוף לאחדותו'.

ביודענו זאת, נבין טוב יותר את דברי הכתוב: "שִׁפְפָּךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בְּצַלְם אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם" (שם ד, ו) - הנוטל נפשו של האדם, לא 'מספר' בין אלפי מספרים הוא ביטל, אלא אחד שהוא יחיד ומיוחד ושהוא עולם מלא, ואין לך מעשה חמור מזה...

ושאנו אומרים שהקב"ה ברא את האדם בצלם אלקים - אנו מתכוונים לומר שבכל איש ואיש הוא הטביע גם כן מעין יחודיות מופלאה שכוז.

והמיוחדות שיש בכל אדם הוא דבר כל כך מיוחד שאדם לא צריך שום דבר זולתו!

כשם שאין פרצופיהם של בני האדם שוים, כך אין דעותיהם שוות. למרות שכל בני האדם דומים זה לזה במבנה, בכל זאת קיים בכל אחד ואחד מהם גם שוני ממשנהו, ושוני זה כשם שהוא מופיע בחיצוניות כך הוא קיים גם בפנימיות, בתכונות ובדעות.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

העסק התמידי בש"ס ובפוסקים, ועל ידי הכוונה שיכוין בעת עשיית המצוות.

ה. הדרך לקנות את כל חלקי החיה דאצילות הוא **על ידי ההתמדה בשני דברים:** על ידי

העסק התמידי בלימוד הקבלה, ועל ידי המחשבה הטהורה שיחשוב כל משך המצוה בדבר המצוה שעושה, ולא תעלה בלבו שום פניה זרה או מחשבת חוץ רח"ל, וכן לא תעלה בלבו מחשבה לשום קבלת שכר המצוה, לא בזה ולא בבא, אלא כל מחשבתו ורצונו אינו אלא לעשות רצון בוראו שציווהו על כך בלבד.

ו. **הדרך לקנות את כל חלקי היחידה דאריך דאצילות הוא על ידי ההתמדה בשני דברים:** על ידי שעוסק בתורה שבעל פה בחלק החסידות, ועל ידי קיום המצוות בשמחה ובהתעוררות בחשק ובהתלהבות, של רצון הלב שהוא 'רעותא דליבא' עד כדי שישמח בקיום כל מצוה, יותר מאילו הרויח אלפי זהב וכסף, לפי שזכה להשלים רצון בוראו, ולעשות נחת רוח לפניו יתברך.

וה' ברחמיו יזכנו לעלות מעלה אחר מעלה, עד שזוכה להגיע לשרשא ומקורא דכל עלמין.

א. קומתו הרוחנית של האדם מורכבת מחמש מדרגות, שהן: **נפש, רוח, נשמה, חיה, ויחידה.** וכל יהודי צריך לשאוף בימי חייו לזכות למדרגות הללו.

ב. הדרך לקנות את כל חלקי הנפש דעשייה הוא **על ידי הזהירות בשלשה דברים:** על ידי בקיאות בתנ"ך, על ידי קיום כל הרמ"ח מצוות עשה (בחמשה תנאים הנצרכים לכך, כמבואר בשיחה). ועל ידי הזהירות והשמירה מכל משמר מלעבור על אחת משס"ה מצוות לא תעשה.

ג. הדרך לקנות את כל חלקי הרוח דיצירה הוא **על ידי ההתמדה בשני דברים:** על ידי העסק התמידי במשניות ומדרשים, ועל ידי דיבור המצוה, כגון מצות תפילין, שקודם שמניחן אומר בפיו, סדר ה'לשם יחודי' הכולל בתוכו את הפסוקים בתורה השייכים למצוה חשובה זו, ובכלל זה לימוד הלכותיה של אותה המצוה במשנה, בגמרא, ובפוסקים.

ד. הדרך לקנות את כל חלקי הנשמה דבריאה הוא **על ידי ההתמדה בשני דברים:** על ידי

מגילת הרב יורם

מגילת אסתר עם באוריו של
אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

מגילה
מבוארת

₪ 30
₪ 100 ב-4

מגילה
בסיסית

₪ 5

מחירים מיוחדים למוסדות וכמויות - פרטים במערכת

להזמנות:

www.hameir-laarets.org.il
*2910 | 08-37-40-200

זכר למחצית השקל

להפצת תורת אבינו מו"ר הרב יוסם מיכאל אברג'ל זיע"א

קחו חלק בהפצת התורה:
*2910 | 08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

ניתן להעביר גם מתנות לאביונים, שיחולקו ביום הפורים ע"י הרב שליט"א

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברנ'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

ראשון - כל שבוע בשעה: 21:00
92.1FM | 105.7FM | 104.3FM

LIVE

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

יד בנימין

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

LIVE

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

Français	Русский	English	Español	עברית
joindre :	присоединитесь:	to join:	Para unirse:	להתחברות:

פרשת ויקהל - שקלים -

כ"ט אדר א' התשפ"ד

שבת מברכין החודש

המולד: יום ראשון בשעה 10:13 ו-6 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:55	18:15	17:24	באר שבע
18:55	18:14	17:24	תל אביב
18:54	18:13	17:23	חיפה
18:57	18:20	17:16	אילת
18:59	18:17	17:27	ירושלים
		17:07	ירושלים דק' 40

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור' זיע"א

אחד רוצה לטבול לפני התפילה, הוא מניע למקוה ומתברר לו שהמקוה סגור. אם הוא אחד שיש לו עזות, הוא נותן מכה על הזוכית של הדלת ועוקר אותה ממקומה... הוא טבל, אבל מה עם הדלת שהוא שבר? הוא לא חושב שהוא צריך לשלם עבור התיקון שלה!
בשביל להמנע ממעשים כאלה צריך ללמוד חסידות.
חסיד עם תורה יש לו גם דרך ארץ, הוא אומר: 'מסיבות שלא תלויות בי לא עשיתי את המצוה, אבל נחשב כאילו עשיתי את המצוה כולה!'

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96629
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'